

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਪਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਿਆਈ

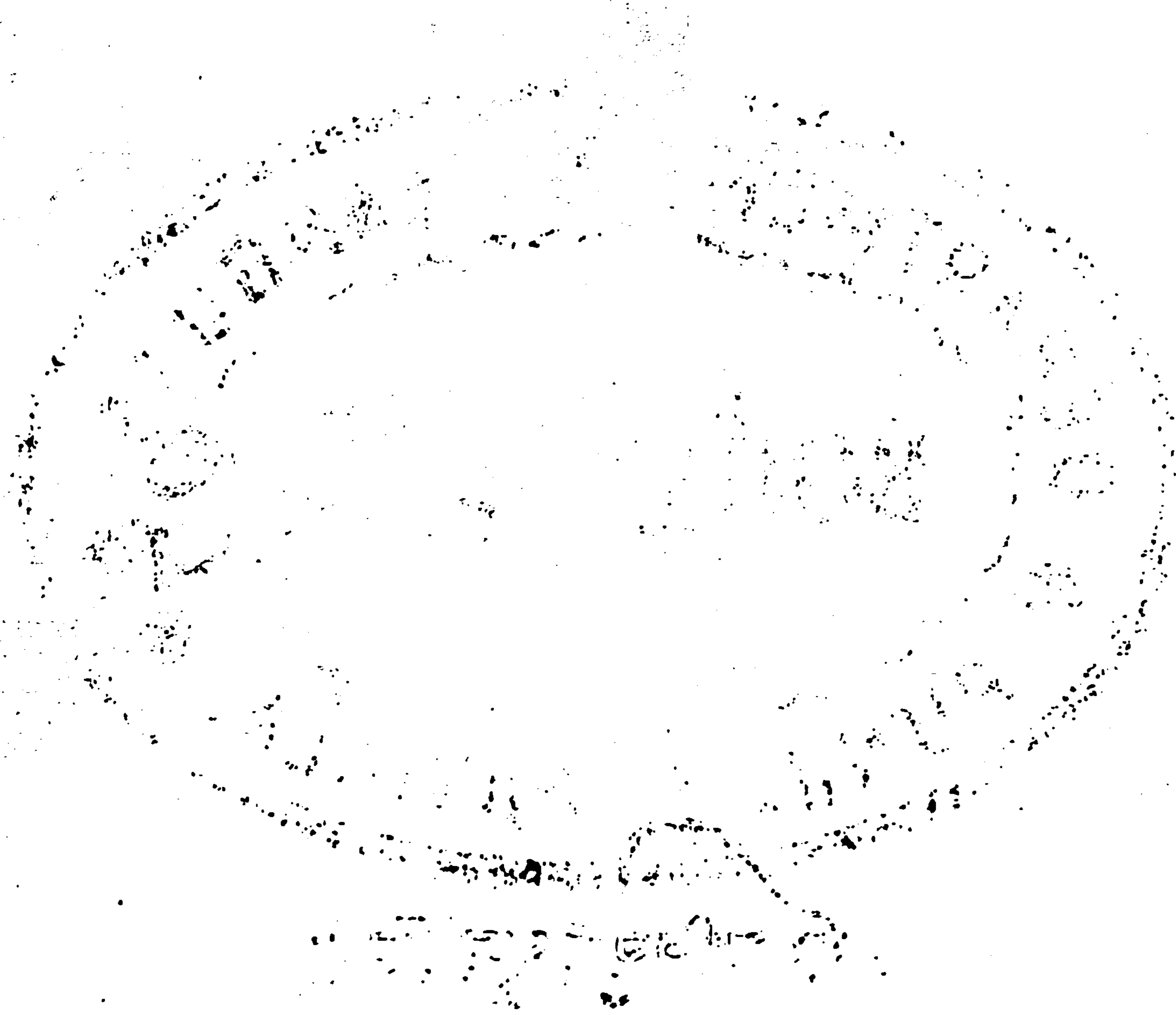
ਦਾ

ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿਲਸਿਲਾ

DEPARTMENT OF LANGUAGES
BOOK

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਮਿਤੀ
ਸਕੂਲ ਸਿੰਘ 'ਗਾਂਧੀ'

DEPARTMENT OF LANGUAGE
BOOK

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ ਖਾਲਾਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਸਿਰ ਜਾਨੀ ॥੧॥

[ਸੋਰਠਿ ਕਬੀਰ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ

ਗੁਰਿਮਾਈ

ਦਾ

ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿਲਸਿਲਾ

ਲੇਖਕ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ 'ਗਾਂਧੀ'

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੦੦੦ ਮੋਖ।=)

ਤਤਕਰਾ

ਅਧਿਆਇ ਪਹਿਲਾ

ਗੁਰੂ ਸਿੱਧਾਂਤ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਲੱਛਨ

(ੳ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਨਾਮੁ ੧

(ਅ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸਤਿਪੁਰਖੁ ੨

(ੲ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸਿਖ ੩

ਗੁਰੂ ਮਹਿਮਾ ੩

ਗੁਰੂ ਕੁੰਜੀ ੩

ਗੁਰੂ ਬੇਲੀ ੪

ਗੁਰੂ ਏਹਿਥੁ ੪

ਗੁਰੂ ਪਾਂਧਾ ੪

ਗੁਰੂ ਦੀਪਕ ੪

ਗੁਰੂ ਵੈਦ ੫

ਗੁਰੂ ਪੀਲਕੁ ੫

ਗੁਰੂ ਬੋਹਲੁ ੫

ਗੁਰੂ ਪਉੜੀ ੫

ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸਰੁ ੫

ਗੁਰੂ ਦਯੁ ੫

ਗੁਰੂ ਤੀਰਥੁ ੬

ਗੁਰੂ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰੁ ੬

ਗੁਰੂ ਸਾਗਰੁ ੬

ਗੁਰੂ ਖੇਵਟੁ ੬

ਗੁਰੂ ਪਾਰਸੁ ੬

ਗੁਰੂ ਗਾਂਧੀ ੬

ਗੁਰੂ ਸਤਸਰੁ ੭

ਗੁਰੂ ਪਾਰਜਾਤੁ ੭

ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ੮

ਨਾਮ ੧੦

ਨਾਮ ਰੰਗ ੧੧

ਗੁਣ ੧੧

ਪ੍ਰੇਮ ੧੧

ਪ੍ਰੀਤੀ ੧੧

ਪਰਤੀਤ ੧੨

ਭਗਤੀ ੧੨

ਗਿਆਨ ੧੩

ਮੁਕਤੀ ੧੪

ਉਧਾਰ ੧੬

ਤਰਨਾ ੧੬

ਸਹਜੁ ੧੬

ਮਹਲੁ ੧੭

ਸ਼ਾਂਤੀ ੧੭

ਨਿਗੁਰੇਰਹਿਣਦੇਨੁਕਸਾਨ ੧੮

ਅਧਿਆਇ ਦੂਜਾ

ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ

ਇਕ ਸਾਂਝਾ

ਗੁਪਤ

ਅਧਿਆਇ ਤੀਜਾ

ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ

ਸ੍ਰੀਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰ-

ਅਵਤਾਰ ਅਭੇਦਤਾ

ਨਾਦੀ ਸੰਤਾਨ ਗੁਰੂ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ

ਨਾਦੀ ਸੰਤਾਨ

ਗੁਰੂ ਅਭੇਦਤਾ

ਚਹੁ ਪੀੜੀ ਬਖੀਲੀ

ਗੁਰ ਚਉਥੀ ਪੀੜੀ

ਸਭ ਤਾਰੇ

ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਜੀਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੪੧

ਬਾਬਾ ਮੋਹਰੀ ਜੀਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੪੨

ਬਾਬਾ ਦਾਤੂ ਜੀਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੪੩

ਬਾਬਾ ਦਾਸੂ ਜੀਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੪੩

ਬਾਬਾ ਮਹਾਂ ਦੇਵ

ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਬਾਬਾ ਧਰਮਚੰਦ

ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ

ਨਾਦੀ + ਬਿੰਦੀ ਸੰਤਾਨ ਗੁਰੂ ੪੫

ਬੀਬੀ ਭਾਣੀ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖੀ ੪੫

ਬੀਬੀ ਭਾਣੀ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੪੮

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ੫੨

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ੫੫

ਬਿੰਦੀ ਸੰਤਾਨ ਗੁਰੂ ਅਭੇਦਤਾ ੫੯

'ਨਾਦੀ ਤੇ ਬਿੰਦੀ'

ਗੁਰੂ ਅਭੇਦਤਾ

ਅਰਦਾਸ

੪੦

੪੪

੪੪

੫੯

੬੧

ਦੇਵੀ ਦਾਸ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ॥

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਸਲੋਕੁ

[ਏਹੁ ਸਲੋਕੁ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਪੜਣਾ]

ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਤਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਪਿਤਾ,

ਗੁਰਦੇਵ ਸੁਆਮੀ, ਪਰਮੇਸੁਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਸਖਾ, ਅਗਿਆਨ ਭੰਜਨੁ,

ਗੁਰਦੇਵ ਬੰਧਿਪ, ਸਹੋਦਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਦਾਤਾ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਪਦੇਸੈ,

ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤ੍ਰੁ, ਨਿਰੋਧਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਸਾਂਤਿ, ਸਤਿ ਬੁਧਿ ਮੂਰਤਿ,

ਗੁਰਦੇਵ ਪਾਰਸ, ਪਰਸ ਪਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਤੀਰਥੁ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰੁ,

ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਮਜਨੁ, ਅਪਰੰਪਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਕਰਤਾ, ਸਭਿ ਪਾਪ ਹਰਤਾ,

ਗੁਰਦੇਵ ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ ਕਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ,

ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਤ੍ਰੁ 'ਹਰਿ' ਜਪਿ ਉਧਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲਿ,

ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਮੂੜ ਪਾਪੀ

ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਾ ॥

ਗੁਰਦੇਵ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ,

ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਨਕ ਹਰਿ, ਨਮਸਕਰਾ ॥੧॥

[ਗਉੜੀ ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ ਮਹਲਾ ਪ]

ਭੂਮਿਕਾ

ਜੇਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜਨਾਈ ਰਸਨਾ ਤੇਤ ਭਨੀ ।

[ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫]

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਤੇ ਪਰਸੰਗਾਂ’ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਸੰਗ੍ਰਹ ਪੰਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਬੋਝ ਤੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਦਾ ਬਨਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਜੋ-ਬੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਕੇ ਏਹ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਜਨ ਇਸ ਤੇ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਗੁਝੇ ਮਿੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਖ ਸੰਤਾਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨ ਕਿ ਪੰਥ ਵਿਚ ਧਾਰਮਕ ਤੇ ਭਾਈ-ਚਾਰਕ ਫੁਟ ਨ ਫੈਲੇ।

ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੇ ਖੋਜੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ‘ਭੁਲ ਚੁਕ’ ਦੇਖਣ ਤਾਂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖ ਘੱਲਨ। ਜੇ ਕੋਈ ‘ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ’ ਲਿਖਨੋ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਭੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰਨ। ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਛਪਨ ਵੇਲੇ ਸੁਧਾਈ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਨੁਭਾਵ ਗ੍ਰੰਥਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿਤੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਜਨਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾ ਦਾ ਧੰਨਜਵਾਦ ਹੈ। ਦਾਸ-ਕਰਤਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਧਿਆਇ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਸਿੱਧਾਂਤ

(ਪ੍ਰਸ਼ਨ)-ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਕੀ ਲੱਛਨ ਹਨ ?

(ਉਤਰ)-ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਏਹ ਪਰਮਾਣੁ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:-

(ੳ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ ਨਾਮੁ
ਧਨੁ ਧੰਨੁ 'ਗੁਰੂ' ਜਿਨਿ 'ਨਾਮੁ' ਅਰਾਧਿਆ,

[ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਃ ੪]

ਸੋ 'ਸਤਿਗੁਰੂ' ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ 'ਨਾਉ'।੩। [ਸੁਖਮਨੀ ਅ: ੧੮]

ਸੋਈ 'ਸਤਿਗੁਰੂ' ਪੁਰਖੁ ਹੈ

ਜਿਨਿ ਪੰਜੇ ਦੂਤ ਕੀਤੇ ਵਸਿ ਛਿਕੇ॥ [ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪]

ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਕਲਿਜੁਗ ਬੋਹਿਥੁ ਹੋਇ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪਾਰਿ ਪਵੈ ਜਿਨ੍ਹਾ ਅੰਦਰਿ ਸਚਾ ਸੋਇ॥

ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੈ ਨਾਮੁ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਨਾਮੇ ਹੀ ਪਤਿ ਹੋਇ॥

ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਇਆ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ॥੨॥

[ਮਹਲਾ ੩, ਬਿਹਾਗੜ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪]

ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਿਰਹੀ ਨਾਮ ਕਾ,

ਜੇ ਮਿਲੈ ਤ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੇਉ॥ ੩॥

(੨)

‘ਸਤਿਗੁਰੁ’ ਸਾਗਰੁ ਗੁਣ ‘ਨਾਮ’ ਕਾ,
ਮੈ ਤਿਸੁ ਦੇਖਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥੬॥ [ਸੁਹੀ ਮ: ੪ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰ ੧੦
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਚੁਆਇਆ ॥
ਦਸਵੈ ਦੁਆਰਿ ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਇ ਆਇਆ ॥
ਤਹ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਹਿ ‘ਧੁਨਿ’ ਬਾਣੀ,
ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈ ਹੇ ॥ ੬ ॥ [ਮਾਰੂ ਮੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੪

(ਅ) ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੇ ਸਤਿਪੁਰਖ

ਸਤਿ ਪੁਰਖੁ ਜਿਨਿ ਜਾਨਿਆ
‘ਸਤਿਗੁਰੁ’ ਤਿਸਕਾ ਨਾਉ ॥
ਤਿਸਕੈ ਸੰਗਿ ਸਿਖੁ ਉਧਰੈ
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥ ੧ ॥ [ਸੁਖਮਨੀ ਸਲੋਕੁ ੧੮
ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੈ ਸੋ ‘ਸਤਿਗੁਰੁ’ ਕਹੀਐ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਣਾਵੈ ॥ [ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੪

(ੲ) ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੇ ਸਿਖ

ਘਰ ਮਹਿ ਘਰੁ ਦਿਖਾਇ ਦੇਇ
ਸੋ ‘ਸਤਿਗੁਰੁ’ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥ [ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ ਮਹਲਾ ੧
ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਘਰੁ ਗੁਰੁ ਦਿਖਾਇਆ
ਸਹਜਿ ਰਤੇ ਮਨ ਭਾਈ ॥ [ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧
ਜਿਸੁ ਮਿਲਿਐ ਮਨਿ ਹੋਇ ‘ਅਨੰਦੁ’
ਸੋ ‘ਸਤਿਗੁਰੁ’ ਕਹੀਐ ॥ [ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੪
ਮਿਟਹਿ ਕਲੇਸ, ਸੁਖੀ ਹੋਇ ਰਹੀਐ ॥

(੩)

ਐਸਾ ਦਾਤਾ, 'ਸਤਿਗੁਰੁ' ਕਹੀਐ ॥ [ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੫
ਸਤਿਗੁਰੁ' ਸਿਖ ਕਉ 'ਨਾਮ' ਧਨੁ ਦੇਇ ॥ [ਸੁਖਮਨੀ ਅਃ ੧੮
ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ਸੋਈ ਪਿੰਡੇ ਜੋ ਖੋਜੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥
ਪੀਪਾ ਪ੍ਰਣਵੈ ਪਰਮ ਤਤੁ ਹੈ,
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੋਇ ਲਖਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ੧ ॥ [ਧਨਾਸਰੀ ਪੀਪਾ

ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨਾਮ ਬਿਰਹੀ' ਜਾਂ 'ਨਾਮ ਨਾਲ ਰੱਤਾ'
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ । ਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਜਾਨੇ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਹੈ । ਸਿਖ ਨੂੰ 'ਘਰ ਵਿਚ ਘਰ' ਦਿਖਾ ਦੇਏ ਤੇ ਜਿਸਦੇ ਮਿਲਿਆਂ
'ਮਨ ਨੂੰ ਅਨੰਦ' ਹੋਏ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ । ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ:—

ਜਿਨ੍ਹ ਐਸਾ 'ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਧੁ' ਨ ਪਾਇਆ,
ਤੇ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਨਰ ਜੀਵਾਈਐ ॥ [ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੪

ਗੁਰੂ ਮਹਿਮਾ

ਐਸੇ ਸ਼ਬਦ ਸੰਪੰਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ
ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵਿਚ ਨਾਨਾ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖੀ ਹੈ ।
ਅਸੀਂ ਵੰਣਗੀ ਮਾਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹਾਵੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ:—

ਗੁਰੂ ਕੁੰਜੀ

ਗੁਰੂ 'ਕੁੰਜੀ', ਪਾਹੂ ਨਿਵਲੁ, ਮਨੁ ਕੋਠਾ, ਤਨੁ ਛਤਿ ॥
ਨਾਨਕ 'ਗੁਰ ਬਿਨੁ' ਮਨ ਕਾ ਤਾਕੁ ਨ ਉਘੜੈ,
ਅਵਰ ਨ 'ਕੁੰਜੀ' ਹਥਿ ॥ ੧ ॥ { ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੨
ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਰ ਮਹਲਾ ੪

(੪)

ਗੁਰੁ ਬੇਲੀ

ਮਨਮੁਖ ਅਗੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਬਹੁਤੀ ਹੋਵੈ ਮਾਰ ॥.....
ਓਥੈ ਸਤਿਗੁਰੁ 'ਬੇਲੀ' ਹੋਵੈ ਕਢਿ ਲਏ ਅੰਤੀ ਵਾਰ ॥

[ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ ਮਹਲਾ ੧]

ਗੁਰੁ ਬੋਹਿਥ

ਸਤਿਗੁਰੁ 'ਬੋਹਿਥੁ' ਬੇੜੁ ਸੱਚਾ ਰਖਸੀ ॥... ..
ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਗੁ ਕੂੜੁ ਨਿਖੁਟਸੀ ॥ [ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ ਮਹਲਾ ੧]
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ 'ਬੋਹਿਥਾ', ਸਬਦਿ ਲੰਘਾਵਣੁ ਹਾਰੁ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੰਘੇ ਸੇ ਪਾਰਿ ਪਏ,
ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

[ਮਾਰੂ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧]

ਹਮ ਲੋਹ, ਗੁਰੁ ਨਾਵ 'ਬੋਹਿਥਾ'

ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਈ ॥ ੪ ॥ ੭ ॥

[ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੪]

ਗੁਰੁ ਪਾਧਾ

ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਤਿਗੁਰ ਚਟਸਾਲ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਿਖਾ॥
ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਸੁ ਰਸਨਾ ਧੰਨੁ ਕਰ, ਧੰਨੁ ਸੁ 'ਪਾਧਾ ਸਤਿਗੁਰੁ'
ਜਿਤੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਲੇਖਾ ਲਿਖਾ॥ ੮ ॥ [ਕਾਨੜੇ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪]
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ 'ਪਾਧਾ'
ਜਿਨ ਹਰਿ ਉਪਦੇਸੁ ਦੇ ਕੀਏ ਸਿਆਣੇ ॥ [ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮ: ੪]

ਗੁਰੁ ਦੀਪਕ

ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ, ਗੁਰੁ ਹਿਵੈ ਘਰੁ,
ਗੁਰੁ 'ਦੀਪਕੁ', ਤਿਹ ਲੋਇ ॥ [ਵਾਰ ਮਾਝ ਕੀ ਤਥਾ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧]

(੫)

ਗੁਰੁ ਵੈਦ

ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ 'ਵੈਦ' ਹੈ, ਪੰਜ ਰੋਗ ਅਸਾਧ ਨਿਵਾਰੇ ॥

[ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਵਾਰ ੨੬, ਪਉੜੀ ੧੯]

ਗੁਰੁ ਪੀਲਕੁ

ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ, ਪੀਲਕੁ ਗੁਰੂ, ਗਿਆਨੁ ਕੁੰਡਾ,
ਜਹ ਖਿੰਚੇ ਤਹ ਜਾਇ ॥

ਨਾਨਕ ਹਸਤੀ ਕੁੰਡੇ ਬਾਹਰਾ,

ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਉਝੜਿ ਪਾਇ ॥੨॥ [ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਵਾਰ, ਮਹਲਾ ੩]

ਗੁਰੁ ਬੋਹਲੁ

ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਹਲੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾ [ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪]

ਗੁਰੁ ਪਉੜੀ

ਗੁਰੁ ਪਉੜੀ, ਬੇੜੀ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੁ ਤੁਲਹਾ, ਹਰਿ ਨਾਉ ॥

ਗੁਰੁ ਸਰੁ ਸਾਗਰੁ ਬੋਹਿਥੇ, ਗੁਰੁ ਤੀਰਥੁ ਦਰੀਆਉ ॥

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧]

ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ

ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ, ਸਮਰਥੁ ਗੁਰੁ, ਗੁਰੁ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ॥

ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ, ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰੁ,

ਡੁਬਦਾ ਲਏ ਤਰਾਇ ॥ ੨ ॥

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫]

ਗੁਰੁ ਦਯੁ

ਗੁਰੁ ਨਾਰਾਇਣੁ, ਦਯੁ ਗੁਰੁ, ਗੁਰੁ ਸਚਾ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰੁ ॥

(੬)

ਗੁਰਿ ਤੁਠੈ ਸਭ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ,
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰ ॥

[ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ ਮਾਂਝ]

ਗੁਰੁ ਤੀਰਥੁ

ਨਾਨਕ, ਗੁਰ ਸਮਾਨਿ 'ਤੀਰਥੁ' ਨਹੀ ਕੋਈ
ਸਾਚੇ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥ ੩ ॥

[ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧]

ਗੁਰੁ ਮਾਨ-ਸਰੋਵਰੁ

ਗੁਰੁ ਸਰੋਵਰੁ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰੁ ਹੈ, ਵਡਭਾਗੀ ਪੁਰਖ ਲਹੰਨਿ ॥
ਸੇਵਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਿਆ, ਸੇ ਹੰਸਲੇ ਨਾਮੁ ਲਹੰਨਿ ॥

[ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੩]

ਗੁਰੁ ਸਾਗਰੁ

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਦਾਤਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ੩ ॥
ਗੁਰੁ 'ਸਾਗਰੁ' ਪੂਰਾ ਭੰਡਾਰ ॥

[ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩]

ਗੁਰੁ ਖੇਵਟੁ

ਗੁਰੁ ਜਹਾਜੁ, ਖੇਵਟੁ ਗੁਰੁ, ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਤਰਿਆ ਨ ਕੋਇ ॥
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਈਐ, ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

[ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪]

ਗੁਰੁ ਪਾਰਸੁ

ਮਨੁਰੈ ਤੇ ਕੰਚਨ ਭਏ, ਭਾਈ,
ਗੁਰੁ 'ਪਾਰਸੁ' ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ॥

[ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਦੁਤਕੀ]

ਗੁਰੁ ਗਾਂਧੀ

ਸਭ ਸੁਗੰਧ ਰਲਾਇਕੈ 'ਗੁਰੁ ਗਾਂਧੀ' ਅਰਗਜਾ ਕਰੰਦਾ ॥

[ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਵਾਰ ੧੭, ਪਉੜੀ ੧੪]

(੭)

ਗੁਰੁ ਸਤਸਰੁ

ਗੁਰੁ ਕੀ 'ਮਹਿਮਾ' ਕਿਆ ਕਹਾ,

ਗੁਰੁ ਬਿਬੇਕ ਸਤਸਰੁ ॥ [ਆਸਾ ਘਰੁ ੮, ਕਾਫੀ ਮਹਲਾ ੫]

ਗੁਰੁ ਪਾਰਜਾਤੁ

ਗੁਰੁ ਸਮਰਥੁ, ਅਪਾਰੁ ਗੁਰੁ, ਵਡਭਾਗੀ ਦਰਸਨੁ ਹੋਇ ॥

ਗੁਰੁ ਅਗੋਚਰੁ ਨਿਰਮਲਾ, ਗੁਰੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥

ਗੁਰੁ ਕਰਤਾ, ਗੁਰੁ ਕਰਣੁ ਹਾਰੁ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ ਸੋਇ ॥

ਗੁਰੁ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਿਛੁ ਨਹੀ, ਗੁਰੁ ਕੀਤਾ ਲੋੜੇ ਸੁ ਹੋਇ॥੨॥

ਗੁਰੁ ਤੀਰਥੁ, ਗੁਰੁ 'ਪਾਰਜਾਤੁ', ਗੁਰੁ ਮਨਸਾ ਪੂਰਣੁ ਹਾਰੁ ॥

ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੇਇ, ਉਧਰੈ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥

ਗੁਰੁ ਸਮਰਥੁ, ਗੁਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ, ਗੁਰੁ ਉਚਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰੁ ॥

ਗੁਰੁ ਕੀ 'ਮਹਿਮਾ' ਅਗਮ ਹੈ, ਕਿਆ ਕਥੈ ਕਥਨਹਾਰੁ॥੩॥

166229

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫]

ਸੋ ਸਿਖ ਲਈ ਅਪਣਾ ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ । ਐਸੇ ਸ਼ਬਦ

ਸੰਪੰਨ ਗੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 'ਪ੍ਰਭੁ' ਪਾਈਦਾ ਹੈ । ਗੁਰਬਾਣੀ

ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:—

ਮਨਮੁਖ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਿ ਥਕੇ ਮੈਲੁ ਨ ਸਕੀ ਧੋਇ ॥

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩]

ਰਾਮੁ ਰਾਮੁ ਕਰਤਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰੈ

ਰਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥

ਬਿਹਾਗੜੇ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪

ਗੁਰੁ ਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ

ਤਾ 'ਫਲੁ' ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥

[ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩]

(੮)

ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਦੇ ਲਾਭ

ਸੁਖ ਮਾਨੈ ਭੇਟੈ ਗੁਰ ਪੀਰੁ ॥

[ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਨਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਅਕਾਰ ਧਾਰਿਆ। ਏਕੰਕਾਰ
'ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ' ਧਾਰਕੇ ਆਇਆ। ਕਰਤਾਰ ਨੇ 'ਜਗਤ ਗੁਰੂ'
ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਓਹ 'ਮਾਣਸ ਮੂਰਤਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ*' ਬਨਿਆ।
ਪੰਜਾਬੈ ਗੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਨੇ 'ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੁਣੀ'। ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਬਾਣੀ ਮੁਖਹੁ ਉਚਾਰੀਐ ਹੋਇ ਰੁਸਨਾਈ ਮਿਟੈ
ਅੰਧਾਰਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਟਕਸਾਲ ਤੋਂ ਸਿਖੀ ਦਾ ਸਿੱਕਾ
ਚਲਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਸੁਣਕੇ
'ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼' ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਓਹ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਏ 'ਸਿਖ'
ਸਦਵਾਏ। ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ ਲੈ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਸਦਾਇਆਉਂ।
ਉਪਦੇਸੁ ਜਿ ਦਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਸੋ ਸੁਣਿਆ ਸਿਖੀ ਕੰਨੇ ॥
ਇਹ ਚਾਲ ਨਿਰਾਲੀ ਗੁਰਮੁਖੀ, 'ਗੁਰਦੀਖਿਆ' ਸੁਣਿ ਮਨੁਭਿਨੇ ॥

ਇਹ ਸਿਖ ਸੰਗਤਿ ਜਾਂ ਉਤਮ ਪੰਥ ਦੀ ਅਟਲ ਨੀਂਹ ਧਰੀ
ਗਈ। ਏਹ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵੇਲ ਲੱਗੀ। ਏਹ ਸਚ ਦੀ ਧਰਮਸਾਲ
ਬੱਝੀ। ਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਰਥ
ਫਿਰ 'ਪੂਰ ਗੁਰੂ' ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹ। 'ਕਾਮਲ ਮੁਰਸ਼ਦ' ਦੇ ਅਸੂਲ

* ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧। ਤੰਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵਾਰ ੧੧ ਪਉੜੀ ੨੪।

ਤੰਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਾਰ ੧ ਪਉੜੀ ੩੮।

ਤੰਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵਾਰ ੩ ਪਉੜੀ ੧੧। ॥ ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪

(੯)

ਨੂੰ ਸਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਣ ਦੀ ਭੀ ਬਹੁਰਤ ਹੈ। ਏਸੇ ਲਈ ਇਸ
ਮਾਰਗ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ ਰਖਿਆ।

ਜੋ ਤਾਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ।

ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਪ ਮੰਤਾਏ* ॥ ੫॥

ਏਸੇ ਲਈ ਇਸ ਰਾਹ ਨੂੰ 'ਗੁਰਮਤਿ' ਭੀ ਆਖਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਮਾਰਗ ਵਿਚ 'ਗੁਰੂ' ਪਦ ਦੀ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ
ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਉਸ 'ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਸਿਲਸਿਲੇ'
ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਕੇ 'ਪਰਤਖ ਗੁਰੂ' ਜਾਂ 'ਜੀਉਂਦੇ ਗੁਰੂ' ਦੀ ਖੋਜ
ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿਖ ਇਤਹਾਸ ਤੇ ਸਿਖ ਸਾਹਿਤਜ ਦਾ
ਖਰਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਤਾਕੇ ਸਿਖ 'ਗੁਰ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਸਿਖਿਆ
ਤੇ ਦੀਖਿਆ' ਦੇ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤੇ ਸਦਾ ਲਈ
ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਠਨ ਪਾਠਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਗੁਰੂ
ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਿਖ ਨੂੰ ਨਾਮ, ਗੁਣ, ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤਿ, ਪ੍ਰਤੀਤ
ਭਗਤੀ, ਗਿਆਨ, ਮੁਕਤੀ, (ਉਧਾਰ, ਤਰਨਾ) ਸਹਜਿ, ਮਹਲ
ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਆਦਿ ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਗੁਰ ਮਾਨਸ ਤੋਂ ਦੇਵਤੇ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਗੁਰੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸਿਆਨਪ ਕਿਥੇ
ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਾਕਤ ਸਚੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਖਣੇ ਸਿਰ
ਧੁੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਮ ਤੱਤ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖ ਨੂੰ ਸੁਖ ਅਨੰਦ

*ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਧਿਆਇ ਪ।

†ਏਸੇ 'ਬਿਦਮਾਨ' ਜਾਨੀਐ ਨਾ ਮਹਿਮਾ ਮਹਤ 'ਅੰਤਰੀਛ'
ਭਏ, ਪਾਛੇ ਲੋਗ ਪਛਤਾਤ ਹੈ। ੩੫੦ [ਕਬਿੱਤ ਸਵੈਯੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ
ਝੰਸਹਿ ਟਿਕਾ ਦਿਤੇਸੁ ਜੀਵਦੈ [ਰਾਃ ਕੀ ਵਾਰ ਰਾਇ ਬਲਵੰਡਿ ਤਥਾਸਤੇਤ੍ਰਮਿ ਆਖੀ

(੧੦)

ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ ਦੇ ਧੱਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ
ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਧਾਂਤ ਪਰਥਾਇ ਅਸੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਾਮ, ਗੁਣ,
ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤਿ, ਪ੍ਰਤੀਤ, ਭਗਤੀ, ਗਿਆਨ, ਮੁਕਤੀ, ਸਹਜੁ ਤੇ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ 'ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ' ਹੋਣ ਦੇ ਪਰਮਾਣ
ਕ੍ਰਮ ਪੂਰਬਕ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ:—

ਨਾਮ

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੋ ਨਾਉ ਨ ਪਾਏ,
ਪ੍ਰਭਿ ਐਸੀ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ਹੇ ॥ ੯ ॥ [ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੩]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਰਹੇ ਬਿਲਲਾਇ ॥ ੩ ॥ [ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩]

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਲਭਈ,
ਲਖ ਕੋਟੀ ਕਰਮ ਕਮਾਉ ॥ ੨ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੪]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ,
ਹਰਿ ਨਾਮੁ 'ਹਰਿ ਸਤੇ' ॥ [ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩]

ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਨਾਉ ਪਾਏ,
ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ॥ ੩ ॥ [ਸੋਰਠ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰ ੧]

ਗੁਰ ਮਿਲਿਐ, ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ,
ਚੂਕੈ ਮੋਹ ਪਿਆਸ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩]

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਈਐ, ਭਾਈ,
ਬਿਨੁ ਨਾਮੈ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ॥ [ਸੋਰਠ ਮਹਲਾ ੧ ਤਿਤੁਕੀ]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਹਰਿ 'ਨਾਮੁ' ਨ ਕਿਨੈ ਪਾਇਆ, ਮੇਰੇ ਭਾਈ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਲਹਾਈ ॥ ੧੩ ॥

[ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ ਸਲੋਕ ਮ: ੩]

(੧੧)

ਨਾਮ ਰੰਗ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕੋਇ ਨ ਰੰਗੀਐ,
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਰੰਗੁ ਚੜਾਉ ॥

[ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩]

ਗੁਣ

ਬਿਨ ਗੁਰ 'ਗੁਣ' ਨ ਜਾਪਨੀ
ਬਿਨੁ ਗੁਣ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ 'ਅਰਥੁ' ਬੀਚਾਰੁ ਨ ਪਾਇਆ । ੨ ।

[ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੧]

ਮੁਰਸਦੇ 'ਹਰ ਚੀਜ਼' ਮੇ ਬਾਸ਼ਦ ਬਸੈ ॥

'ਮੁਰਸਦੇ ਕਾਮਲ' ਕੁਜਾ ਯਾਬਦ ਕਸੇ ॥੪੦੮॥

[ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਮ, ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ]

ਨਾਨਕ ਨਿਗੁਰਿਆ 'ਗੁਣੁ' ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਮੁਹਿ ਫੇਰਿਐ ਮੁਹੁ ਜੂਠਾ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥

[ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧
ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪]

,ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਮਝ ਨ ਹੋਈ ॥

[ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੧]

ਪ੍ਰੇਮ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਪਾਈਐ

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਲਭਈ,

ਜਨ ਵੇਖਹੁ ਮਨਿ ਨਿਰਜਾਸਿ ॥

[ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੪]

ਪ੍ਰੀਤੀ

ਬਿਨ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਉਪਜੈ,

ਹਉਮੈ ਮੈਲ ਨ ਜਾਇ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਅਸਟਪਦੀਆ ਮਹਲਾ ੧]

(੧੨)

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਉਪਜੈ, ਭਾਈ,
ਮਨਮੁਖਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ॥ [ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩, ਦੁਤਕੇ]

ਪਰਤੀਤ

ਵਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਆਵਈ,
ਨਾਮਿ ਨ ਲਾਗੈ ਭਾਉ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ]

ਭਗਤੀ

ਭਾਈ ਰੇ, ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨ ਪਾਈਐ
ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩]
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ [ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩]
'ਗਿਆਨੀ-ਗੁਰ' ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥
ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਕਦੇ ਨ ਚੜੈ
ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ [ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੪]
ਵਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ,
ਵਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ॥

[ਵਾਰ ਮਲਾ ੪ ਕੀ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧]

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥
ਮਨਮੁਖੁ ਰੁਨੈ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੋਇ ॥ ੧ ॥ [ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩]
ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਆਨੇ ॥
ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਭੂਬੇ ਸਿਆਨੇ ॥ [ਸੁਖਮਨੀ ਅਸਟਪਦੀ ੧੯]
ਗੁਰ 'ਸੇਵਾ' ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥ ੬ ॥

[ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਅਸਟਪਦੀਆ, ਮਹਲਾ ੧ ਬਿਭਾਸ]

(੧੩)

ਹੋਰੁ ਕਿਤੈ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ,
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ 'ਉਪਦੇਸ' ॥ ੧ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧
ਮਨਮੁਖ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ 'ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ'
ਵਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮ ॥ [ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗਿਆਨ

ਗਿਆਨ ਕਾ ਬਧਾ ਮਨੁ ਰਹੈ,
ਗੁਰ ਬਿਨ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ੫ ॥ [ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੧
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਈ ॥ [ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧
ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਪਾਏ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥
ਗੁਰ ਤੇ ਬੂਝੈ ਸੀਝੈ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥ [ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩
*, ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ ॥ [ਮਲਾਰ ਕੀ ਵਾਰ, ਮਹਲਾ ੧
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਵਈ,
ਨ ਸੁਖ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੁਣੇ ਮਨਮੁਖੀ
ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ॥ [ਸੋਰਠਿ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪
*ਮਾਈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥
ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫਿਰਤ ਬਿਲਲਾਤੇ,
ਮਿਲਤ ਨਹੀ ਗੋਸਾਈਐ ॥ ੧ ॥ [ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫
*ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧

*ਤਾਂਤੇ ਮਾਈ, ਭਾਈ ਨੂੰ ਨਾਮ ਤੇ 'ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੀ ਜੁਗਤੀ' ਲੈਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

(੧੪)

ਬਿਨੁ 'ਗੁਰ ਦੀਖਿਆ' ਕੈਸੇ ਗਿਆਨੁ ॥ ੫ ॥ [ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫
ਅਗਿਆਨੀ ਮਤਿ ਹੀਨੁ ਹੈ,
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥ [ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੧ ਦਖਣੀ ਓਅੰਕਾਰ
ਬਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰ ਬੁਝ ਨਾਹੀ,
ਤਮ ਮੋਹ ਮਹਾਂ ਅੰਧਾਰ ॥ ੨ ॥ [ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੫

ਮੁਕਤੀ

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭਿ ਇਹੈ ਜਨਾਈ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਈਐ ਭਾਈ ॥੪॥ [ਗੋਂਡ ਮਹਲਾ ੫
ਗੁਰਪੂਰੇ ਵਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ,
'ਸਚੁ ਨਾਮੁ' ਜਪਿ ਲਾਹਾ ਹੇ ॥ ੨ ॥ [ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ ॥੫॥ [ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲ ੧
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਕਿਉ ਪਾਈਐ ?
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਿਉ ਧਿਆਈਐ ? [ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨਾਹੀ ਤੈਲੋਈ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਹਰੀ ॥ ੧ ॥ [ਬਸੰਤ ਹਿਡੋਲ ਮਹਲਾ ੧
ਮਨਮੁਖਿ 'ਪੜਹਿ' ਤੇਤਾ ਦੁਖੁ ਲਾਰੈ
ਵਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥੧੬॥ [ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ, 'ਵੀਚਾਰਿ' ਦੇਖਹੁ,
ਵਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ । ੨੨ ॥
[ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੩ ਅਨੰਦ

(੧੫)

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਈਐ,
ਨਾ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਇਆ ਜਾਇ॥

[ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਨਾਨਕ, ਮਨਮੁਖਿ ਬੰਧੁ ਹੈ,
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਕਰਾਏ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ੪ ॥

[ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

[ਮਲਾਰ, ਮਹਲਾ ੩ ਅ: ਘਰ ੨

ਗੁਰ ਭੇਟਿਆ ਹੈ ਮੁਕਤਿ ਦਾਤਾ ॥

ਹਰਿ ਕੀਈ ਹਮਾਰੀ ਸਫਲ 'ਜਾਤਾ' ॥ [ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰੁ ਅੰਧਾਰੁ,

ਗੁਰੁ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵੇ ॥

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਈਐ

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

[ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪

੧ ੨ ੩

ਸਾਸਤ ਬੇਦ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਭਿ ਸੋਧੇ,

ਸਭ ਏਕਾ ਬਾਤ ਪੁਕਾਰੀ ॥

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ,

ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਕਰਿ ਬੀਚਾਰੀ ॥ [ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫, ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੨

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਈਐ,

ਸਾਚੀ ਦਰਗਹਿ ਸਾਕਤ ਮੂਨੁ ॥ ੧ ॥

[ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈਐ, ਮੀਤਾ ॥ ੩ ॥

[ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫, ਘਰ ੮ ਅੰਜਲੀਆ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਕਾਹੂ

ਮਿਲਤ ਨਹੀ ਜਗਦੀਸੈ ॥

[ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫

(੧੬)

ਉਧਾਰ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨਾਹੀ ਉਧਾਰੁ ॥
ਬਾਬਾ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਏਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ੨ ॥ [ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫
ਮਤ ਕੋ ਭਰਮਿ ਭੁਲੈ ਸੰਸਾਰਿ ॥
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ ॥ ੧ ॥ [ਗੋਡ ਮਹਲਾ ੫
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨ ਪਾਵੈਗੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੋ ਦੁਆਰ ॥
[ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੬

ਤਰਨਾ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਾਕਤੁ ਕਹਹੁ ਕੋ ਤਰਿਆ ॥
ਹਉਮੈ ਕਰਤਾ ਭਵਜਲਿ ਪਰਿਆ ॥੧੧॥ [ਮਾਰ ਮਹਲਾ ੧
ਕੋਟਿ ਜਤਨਾ ਕਰਿ ਰਹੇ
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਤਰਿਓ ਨ ਕੋਇ ॥ ੨ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੬
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਤਰੀਐ ॥
ਇਹੁ ਪੂਰਨ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਾ ॥ ੪ ॥੬॥ [ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫

ਸਹਜੁ

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਹਜੁ ਨ ਉਪਜੈ, ਭਾਈ,
ਖੁਛਹੁ 'ਗਿਆਨੀਆ' ਜਾਇ ॥ ੫ ॥ [ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਦੁਤੰਕੀ
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਕੋ ਸਹਜੁ ਨ ਪਾਏ,
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ॥ ੧ ॥ [ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩
ਭਾਈ ਰੇ, ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਹਜੁ ਨ ਹੋਇ ॥ [ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

